

Sygn. akt XIV C 468/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2023 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Jan Sterczała

Protokolant sekr. sąd. Małgorzata Gawrońska

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2023 roku w Pile

sprawy z powództwa (...) **Bank S.A. z siedzibą w W.**

przeciwko **A. D.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 223 339,30 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29.11.2022 r. do dnia zapłaty;

2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 21 984 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty.

Jan Sterczała

Sygnatura akt XIV C 468/23

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 kwietnia 2023r. powód (...) Bank Spółka Akcyjna wniósł o zasądzenie od pozwanej A. D. kwoty 223.339,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, o których mowa w art. 481 § 2 k.c., liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W odpowiedzi na pozew, pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych.

Na rozprawie w dniu 31 października 2023r. strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana A. D. zawarła z powodem- (...) Bank z siedzibą w W., w dniu 29 listopada 2016r. umowę o kredyt nr (...).

Zgodnie z postanowieniami w.w. umowy, powód udzielił pozwanej kredytu. Na mocy wiążącej strony umowy pozwana miał uzyskać świadczenie w łącznej kwocie 167.538,60 zł, przeznaczony na: potrzeby konsumpcyjne kredytobiorcy w wysokości 7.400 zł, oraz spłatę zobowiązań kredytobiorcy z tytułu : umowy kredytu nr (...) na rachunek prowadzony w Banku Spółdzielczym w wysokości 51.504 zł oraz umowy kredytu nr (...) na rachunek prowadzony w (...) Bank SA w wysokości 351 zł.

Prowizja od udzielonego kredytu wyniosła 34.982,06 zł. Natomiast opłata kredytowa pobierana przez pośrednika kredytowego wyniosła 6.701,54 zł.

Kwotę udzielonego kredytu pozwana zobowiązała się spłacić w 120 równych ratach kapitałowo-odsetkowych płatnych nie później niż do 15 dnia każdego miesiąca.

Zgodnie z § 2 umowy kredytu oprocentowanie kredytu jest liczone według zmiennej stopy, a zmiana stopy oprocentowania ma bezpośredni wpływ na wielkość zadłużenia oraz wysokość należnych odsetek. Oprocentowanie w całym okresie kredytowania stanowi sumę stawki WIBOR 3 M i marży w wysokości 7.76 punktów procentowych, stałej w czasie trwania umowy. Oprocentowanie kredytu na dzień zawarcia umowy wyniosło 9.49 % w stosunku rocznym.

Zgodnie z § 5 umowy kredytu całkowita kwota kredytu wyniosła 125.855 zł. Natomiast całkowita kwota do zapłaty przez kredytobiorcę na dzień zawarcia umowy wynosiła 259.090, 46 zł. Na całkowitą kwotę do zapłaty składało się:

1. całkowita kwota kredytu 125.855 zł;
2. całkowity koszt kredytu, która szacunkowa wartość na dzień zawarcia kredytu wyniósł -133.235, 46 zł.

Natomiast na całkowity koszt kredytu składały się:

1. należne odsetki umowne w wysokości 91.551,86 zł;
2. opłata pobierana przez pośrednika kredytowego w wysokości 6.701, 54 zł;
3. prowizja od udzielonego kredytu w wysokości 34.982, 06 zł.

W § 9 umowy określono warunki, sposób i skutki jej wypowiedzenia. W jego ust. 1 przewidziano trzydziestodniowy termin wypowiedzenia. W ust. 2 wskazano m. in., że przesłanką wypowiedzenia jest rażące naruszenie postanowień umowy przez kredytobiorcę. Natomiast w ust. 3 ustalono, że w przypadku gdy kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, Bank wzywa go do dokonania spłaty zaległości w terminie 14 dni roboczych od otrzymania wezwania; jeżeli należność nie zostanie uregulowana w całości w wyznaczonym terminie, jak również, gdy złożony przez kredytobiorcę wniosek o restrukturyzację zostanie odrzucony, Bank ma prawo wypowiedzieć umowę.

/ dowód: umowa o kredyt konsolidacyjny (k.14-17)/

Przed podpisaniem umowy pozwana zapoznała się i podpisała formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego oraz oświadczenie dotyczące ryzyka zmiennej stopy procentowej. Zgodnie z treścią powyższych dokumentów pozwana oświadczył, iż otrzymał informacje niezbędne do podjęcia w decyzji w zakresie zaciągniętego zobowiązania kredytowego. Pozwana zaakceptował najważniejsze postanowienia umowy, w szczególności w zakresie kwoty kredytu, terminu i sposobu wypłaty czasu obowiązywania umowy, zasad i terminów spłaty, stopy oprocentowania oraz wysokości prowizji i złożyła dyspozycję uruchomienia kredytu. Ponadto pozwana została poinformowana o prawie do odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od dnia jej zawarcia.

/ dowód: formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego (k. 81-82), oświadczenie dotyczące ryzyka zmiennej stopy procentowej (k. 83)/

Pozwana nie wywiązywała się z łączącej strony umowy i nie spłacała rat kredytu.

W związku z powyższym, powód skierował do pozwanej w dniu 16 kwietnia 2019r. pismo stanowiące ostateczne wezwanie do zapłaty. W piśmie tym pozwana została wezwana do uregulowania zaległości w terminie 14 dni od odebrania pisma. Pozwana została również poinformowana o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

/ dowód : ostateczne wezwanie do zapłaty przed wypowiedzeniem umowy (k. 18)/

Z uwagi na dalszy brak spłaty zadłużenia, w dniu 16 maja 2019r. powód wypowiedział pozwanej umowę o kredyt konsolidacyjny. Pismo to zostało odebrane przez pozwaną w dniu 25 maja 2019r. Jednocześnie powód pouczył powódkę, że jeżeli pozwana w okresie wypowiedzenia dokona spłaty zadłużenia wypowiedzenie stanie nie nieskuteczne i umowa będzie kontynuowana na dotychczasowych warunkach.

/ dowód: wypowiedzenie umowy wraz z potwierdzeniem odbioru (k. 21- 22)/

W dniu 25 czerwca 2019r. do pozwanej wysłane zostało przesądowe wezwanie do zapłaty, które zostało odebrane przez pozwaną w dniu 28 czerwca 2019r. W piśmie tym pozwana została wezwana do spłaty zadłużenia w terminie 7 dni od odebrania wezwania.

/ dowód: przesądowe wezwanie do zapłaty wraz potwierdzeniem odbioru (k.19-20)/

Pozwana ma w chwili obecnej 72 lata, jest emerytką i utrzymuje się z emerytury w wysokości 2.100 zł miesięcznie. Pozwana mieszka samotnie. Pozwana zaciągnęła kredyt na prośbę syna, który popadł w problemy finansowe. Syn obiecał spłacać raty kredytu, czego jednak nie uczynił. Pozwana podpisała umowę kredytu dobrowolnie, nie została do tego w żaden sposób przymuszona.

/ dowód: przesłuchanie pozwanej na rozprawie dnia 31 października 2023r. (k.161-162)/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następującą ocenę dowodów:

Zgromadzone w aktach sprawy dokumenty nie wzbudziły wątpliwości co do ich prawdziwości i autentyczności, a ich wartość dowodowa nie została skutecznie zakwestionowana przez żadną ze stron. Sąd także nie stwierdził w toku postępowania jakichkolwiek okoliczności mogących podważać zaufanie do nich.

Powód złożył do akt wyciąg ze swoich ksiąg w oryginale. Wyciąg ten, oceniany jako zwykły dokument prywatny, Sąd uznał za dowód o wysokiej wiarygodności i mocy dowodowej w zakresie istnienia i wysokości zadłużenia pozwanego na dzień jego wystawienia. Banki są szczególnymi podmiotami gospodarczymi, funkcjonującymi w oparciu o bardzo szczegółowe i rygorystyczne regulacje, także w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych i poddanymi restrykcyjnemu nadzorowi. W związku z tym, jakkolwiek istnieje możliwość, że księgi rachunkowe jakiegoś banku zawierają błędne wpisy, to jednak prawdopodobieństwo takiego stanu rzeczy jest stosunkowo niewielkie. Dlatego za reguły wyciąg z ksiąg banku jest dokumentem prywatnym o dużej sile przekonywania (mocy dowodowej).

Wszystkie pozostałe dokumenty prywatne, które były podstawą ustaleń, zostały złożone w formie pisemnej w odpisach poświadczonych za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym. Zgodnie z art. 129 § 3 k.p.c., zawarte w odpisie dokumentu poświadczenie zgodności z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa ma charakter dokumentu urzędowego. W związku z tym dokonane przez pełnomocnika powoda poświadczenia wierności oryginałom odpisów dokumentów korzystały z domniemania zgodności treści z prawdą (art. 244 § 1 k.p.c.). Domniemanie to nie zostało przez pozwaną obalone. W związku z tym należało przyjąć, że odpisy dokumentów są zgodne z oryginałami.

Pozwana zeznawała w sposób wiarygodny. Pozwana wskazała, że kredyt zaciągnęła na prośbę syna. Pozwana była świadoma tego na jakich warunkach działa umowa kredytu. Pozwana nie została w żaden sposób przymuszona do podpisania umowy kredytu.

Na rozprawie dnia 31 października 2023r. Sąd pominął wniosek dowodowy pozwanej o dopuszczenie dowodu z pisemnej opinii biegłego z zakresu rachunkowości i finansów na okoliczność rozliczenia dokonanych spłat przez pozwaną z pominięciem opłat prowizyjnych doliczonych do sumy kredytowej. Po przeprowadzeniu dowodu z dokumentów nie było takich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy faktów, które nie byłyby dostatecznie wyjaśnione

(art. 299 k.p.c.), wartość przedmiotu sporu nie budziła wątpliwości Sądu i wynikała wprost z przedłożonych przez stronę powodową dokumentów. W związku z powyższym Sąd na podstawie art. 235 (2) §1 pkt.2 k.p.c. pominął w.w. wniosek dowodowy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Dokonane w sprawie ustalenia potwierdziły, że strony łączyła umowa o kredyt nr (...) z dnia 29 listopada 2016r. na mocy której pozwana otrzymała od powoda określoną w niej ilość środków pieniężnych i była zobowiązana do ich zwrotu w sposób i na warunkach w niej ustalonych. Ponieważ od pewnego momentu pozwana z tego obowiązku się nie wywiązywała, powód wypowiedział jej umowę na mocy postanowień jej § 9 ust. 3. To, że zaistniały przesłanki wypowiedzenia przewidziane w tym postanowieniu umownym i w przepisach prawa bankowego, w świetle dokonanych ustaleń nie budziło wątpliwości.

Podnoszony przez pozwaną zarzut nieważności łączącej strony umowy uznać należało za całkowicie chybiony i nieuzasadniony.

Pozwana wskazywała, że zawarta pomiędzy stronami umowa o kredyt jest nieważna z powodu nadmiernej jej zdaniem należnej powodowi prowizji za udzielenie kredytu jak i sposobu naliczania odsetek. Zdaniem pozwanej powyższe zapisy są zapisami stanowiącym klauzule abuzywne i w konsekwencji doprowadzają do nieważności całości umowy łączącej strony.

Z argumentacja pozwanej nie sposób się zgodzić.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy o prawie bankowym przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Kolejno, art. 110 ustawy o prawie bankowym stanowi, że Bank może pobierać przewidziane w umowie prowizje i opłaty z tytułu wykonywanych czynności bankowych oraz opłaty za wykonywanie innych czynności.

Tym samym zastrzeżenie w umowie opłat i prowizji nie narusza zasad współzycia społecznego.

Pozwana знаła wysokość prowizji przed popisaniem umowy, a treść postanowienia umownego w tym zakresie jest zrozumiała i jednoznaczna.

Przepisy prawa nie zabraniają naliczania kosztów udzielenia kredytu, co jest powszechne w instytucjach zajmujących się ich udzielaniem i taka praktyka nie stanowi próby obejścia przepisów prawa. Umowa kredytu ma charakter odpłatny. Ustanowienie prowizji jest więc - co do zasady - zgodne z przepisami prawa. Należy podkreślić, iż Bank na podstawie umowy kredytu przekazał pozwanej do dyspozycji kwotę kredytu w zamian za określoną w umowie prowizję. Powód był uprawniony do obciążenia pozwanej w.w. kosztami pozaodsetkowymi z mocy art. 36a ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim, który wprowadził pojęcie limitu pozaodsetkowych kosztów w związku z określoną umową kredytu konsumenckiego.

Strony w sposób preryjny ustaliły wysokość prowizji od udzielonego kredytu ustalając ją kwotowo. tj. na kwotę 34.982,06 zł. Prowizja została wliczona w kwotę kredytu, na którą kredytobiorca wyraził zgodę przystępując do przedmiotowej umowy i tym samym stanowiła ona przedmiot głównego świadczenia stron.

Biorąc pod uwagę wysokość udzielonego pozwanej kredytu jak i okres na który kredyt został udzielony (10 lat), nie sposób uznać prowizji w takiej wysokości za wygórowaną, a już na pewno nie w stopniu uzasadniającym uznanie postanowienia ją przewidującego za niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Również postanowienia dotyczące odsetek zostały sformułowane w sposób zrozumiały i jednoznaczny. W łączącej strony umowie wskazano rodzaj oprocentowania (stopa zmienna), sposób jego określenia (suma zmiennej stawki referencyjnej WIBOR 3M i stałej w okresie obowiązywania umowy marży Banku), a także mechanizm jego aktualizacji (§ 2 ust. 5 umowy).

Pozwana kwestionując koszty kredytu nie wykazała, aby bank dokonywał zmiany sposobu naliczania odsetek w sposób sprzeczny z postanowieniami umowy. Wobec powyższego zarzut dotyczący abuzywności postanowień umowy w zakresie odsetek uznać należy za niezasadny,

Pozwana dobrowolnie złożyła wniosek o kredyt, a następnie podpisała umowę, akceptując jej warunki, w tym najważniejsze postanowienia takie jak: kwota kredytu, terminy i sposoby wpłat, czas obowiązywania umowy, zasady i termin spłaty, oprocentowanie oraz wysokość prowizji. Przed podpisaniem umowy pozwana zapoznała się i podpisała formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego oraz oświadczenie dotyczące ryzyka zmiennej stopy procentowej. Pozwana mając wiedzę na temat wyższej wymienionych postanowień złożyła dyspozycję uruchomienia kredytu.

To w jakim celu pozwana zaciągnęła zobowiązanie kredytowe (czy na potrzeby własne czy na potrzeby syna) nie ma znaczenia dowodowego w niniejszym postępowaniu. Pozwana nie została bowiem w żaden sposób przymuszona do podpisania kredytu i była pouczona o wszystkich kosztach związanych z zaciągnięciem kredytu. Ponadto pozwana została pouczona o przysługującym jej prawie odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od jej zawarcia.

Reasumując powyższe rozważania, należy stwierdzić, że pozwana nie podniosła żadnych zarzutów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. W przedstawionym stanie rzeczy należy uznać, że zgłoszone przez pozwaną zarzuty są niezasadne i nie znajdują oparcia w przedłożonym w sprawie materiale dowodowym. W ocenie Sądu, pozwana nie zakwestionowała skutecznie zasadności wystąpienia przeciwko niej z przedmiotowym roszczeniem.

Na roszczenie główne składają się :

1. niezapłacony kapitał w kwocie 143.831, 04 zł;
2. odsetki umowne w kwocie 6.438,41 zł;
3. odsetki umowne za opóźnienie w kwocie 73.069,85 zł

co łącznie daje kwotę 223.339,30 zł

Co się tyczy kwestii odsetek – Sąd dokonał kontroli poprawności ich naliczenia uwzględniając kwestię częściowego przedawnienia odsetek – za okres do 31.12.2018 r. Jednakże po dokonaniu stosownego przeliczenia, co ilustruje poniższa tabela – okazało się, że powód i tak żądał odsetek w niższej wysokości (73 069,85 zł) od faktycznie należnych odsetek nieprzedawnionych. Powództwo zatem nie podlegało w jakimkolwiek stopniu oddaleniu.

W kolumnie pierwszej podano odsetki dochodzone pozwem, a w kolumnie drugiej odsetki w wysokości nieprzedawnionej.

	odsetki z pozwu	odsetki nieprzedawnione
	0,27 zł	
	0,39 zł	

	1,08 zł	
	5,25 zł	
	12,77 zł	
	15,55 zł	
	2,73 zł	
	9,50 zł	
	7,01 zł	
	23,31 zł	
	12,29 zł	
	14,56 zł	
	27,42 zł	
	5,14 zł	
	30,54 zł	
	1,51 zł	
	34,30 zł	
	1,52 zł	
	11,53 zł	
	16,71 zł	
	21,56 zł	10,41 zł
	16,18 zł	16,18 zł

	13,22 zł	13,22 zł
	27,95 zł	27,95 zł
	3,19 zł	3,19 zł
	38,15 zł	38,15 zł
	48,71 zł	48,71 zł
	67,12 zł	67,12 zł
	9,62 zł	9,62 zł
	1 324,03 zł	1 324,03 zł
	14 394,35 zł	14 394,35 zł
	1 188,27 zł	1 188,27 zł
	3 892,71 zł	3 892,71 zł
	23 116,26 zł	23 116,26 zł
	1 912,27 zł	1 912,27 zł
	53,86 zł	53,86 zł
	1 570,62 zł	1 570,62 zł
	57,85 zł	57,85 zł
	387,45 zł	387,45 zł
	177,31 zł	177,31 zł
	1 343,74 zł	1 343,74 zł
	1 820,55 zł	1 820,55 zł

	2 056,98 zł	2 056,98 zł
	2 285,53 zł	2 285,53 zł
	2 880,56 zł	2 880,56 zł
	2 719,00 zł	2 719,00 zł
	5 769,00 zł	5 769,00 zł
	7 916,62 zł	7 916,62 zł
razem	75 346,04 zł	75 101,51 zł

W związku z powyższym, Sąd w punkcie pierwszym wyroku uwzględnił powództwo.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął w punkcie trzecim wyroku na podstawie art. 98 § 1 3 k.p.c. obciążając z nimi w całości pozwaną. Pozwana była więc zobowiązana zwrócić powodowi koszty procesu w łącznej kwocie 21 984 zł (koszty sądowe: 2 792 zł, 8 375 zł, koszty zastępstwa procesowego - 10 817 zł).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie przytoczonych przepisów prawa orzeczono jak w sentencji wyroku.

Jan Sterczała